

5. Корсак Р. Готельно-ресторанна освіта у XXI столітті: ключові аспекти та перспективи підготовки фахівців. *Актуальні проблеми розвитку сфери гостинності: перспективи та виклики: матеріали II Міжнародної наукової конференції* (24-25 квітня 2024 р.). Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. С. 241–246.

6. Корсак Р.В. Інституційна організація туризму у ЄС: практика застосування в Україні. *Східноєвропейський історичний вісник*. Дрогобич: Посвіт, 2017. Вип. 2. С. 82–86.

7. Корсак Р. Тенденції розвитку ділового туризму у світі. *Східноєвропейський історичний вісник* / [гол. ред. В. Ільницький]. Дрогобич: Посвіт, 2017. Вип. 3. С. 118–123.

8. Корсак Р.В., Гуштан Т.В., Кашка М.Ю. Професійна підготовка фахівців у готельно-ресторанній справі: сучасні тенденції та інноваційні методи. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 74. С. 426–431.

9. Корсак Р.В., Гуштан Т.В., Кашка М.Ю. Сучасні тенденції підготовки фахівців спеціальності «Готельно-ресторанна справа» як чинник підвищення конкурентоспроможності галузі. *Причорноморські економічні студії. Науковий журнал*. 2024. Вип. 86. С. 201–205.

10. Корсак Р.В., Гуштан Т.В., Малець В.Д. Соціально-економічна проблематика впровадження системи НАССР у готельно-ресторанному бізнесі України в кризових умовах. *Причорноморські економічні студії. Науковий журнал*. 2024. Вип. 85. С. 30–35.

11. Ilnytskyi V., Korsak R., Sichka I. Interregional European Integration, Trade And Tourism Cooperation Of The Countries Of Eastern And Central Europe (On The Example Of Ukraine And The Czech Republic). *European journal of transformation studies*. 2019. Vol. 7. № 1. С. 67–89.

12. Ilnytskyi V., Korsak R., Hodia I. Ukrainian-czech economic links: diplomacy, trade, and tourism (the beginning of the XXI century). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. № 4. Pp. 181–187.

13. Hushtan T., Korsak R. The Role of State Support in the Development of the Hotel and Restaurant Business in the Context of Crisis Phenomena and Eurointegration Processes. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. No. 2. P. 78–84.

Тетяна ГУШТАН, Роман КОРСАК, Іван ГОДЯ
(Ужгород, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Актуальність дослідження особливостей євроінтеграції готельно-ресторанного комплексу України до Європейського Союзу зумовлена необхідністю адаптації української індустрії гостинності до високих стандартів ЄС [16, 67–89].

В умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на міжнародному туристичному ринку, відповідність європейським стандартам якості (HACCP) є критично важливою для підвищення конкурентоспроможності українських готелів та ресторанів. Дослідження допоможе виявити ключові аспекти, які потребують модернізації та вдосконалення, включаючи сертифікацію, управління якістю, екологічні стандарти та технологічні інновації [10, 45–48; 11, 24–29; 12, 30–35].

Інтеграція до європейського ринку відкриває широкі можливості для українського готельно-ресторанного комплексу, зокрема через залучення іноземних інвестицій. Європейські інвестори зацікавлені у розвитку нових ринків, і Україна, зі своїм багатим культурним та природним потенціалом, може стати привабливим напрямком для інвестицій. Це сприятиме модернізації інфраструктури, підвищенню якості послуг та створенню нових робочих місць, що є важливими факторами економічного зростання [18, 78–84; 19, 99–104; 13, 49–63].

Крім того, євроінтеграція сприяє обміну досвідом та кращими практиками між Україною та країнами ЄС. Впровадження європейських стандартів у сфері навчання та професійної підготовки допоможе підвищити кваліфікацію українських фахівців, що працюють у готельно-ресторанному бізнесі. Спільні освітні програми, стажування та тренінги дозволять українським працівникам здобувати нові знання та навички, що відповідають вимогам сучасного ринку гостинності, а також вивчити європейський історичний досвід у цій сфері [3, 239–242; 9, 247–250; 17, 181–187; 20, 156–167].

Актуальність дослідження особливо значима у контексті розвитку спеціалізованих напрямків туризму, таких як військово-патріотичний, замковий та екологічний туризм. Ці напрями не тільки відображають багату історичну та природну спадщину України, але й відповідають сучасним тенденціям європейського туристичного ринку, де зростає інтерес до культурного, освітнього та сталого туризму [1, 403–405; 2, 84–86; 5, 11–16].

Узагалі, інтеграція українського готельно-ресторанного комплексу до Європейського Союзу у контексті розвитку спеціалізованих напрямків туризму відкриває широкі можливості для підвищення якості обслуговування, збереження культурної та природної спадщини та економічного зростання. Це сприяє створенню конкурентоспроможного туристичного продукту, що відповідає міжнародним стандартам і приваблює туристів з усього світу [6, 4–8; 7, 118–123].

Таким чином, дослідження особливостей євроінтеграції готельно-ресторанного комплексу України до Європейського Союзу є надзвичайно актуальним, оскільки воно сприяє виявленню ключових напрямків для вдосконалення та розвитку української індустрії гостинності. Це допоможе не тільки підвищити якість обслуговування та відповідність міжнародним стандартам, але й сприятиме економічному розвитку та інтеграції України до європейської спільноти [8, 98–101; 4, 82–86].

Умови євроінтеграції до Європейського Союзу відкривають перед українською індустрією гостинності численні можливості для вдосконалення та розвитку. Виділяється кілька ключових напрямків, які можуть сприяти підвищенню якості обслуговування, конкурентоспроможності та інтеграції України у європейський туристичний простір.

1. Важливим напрямком є підвищення стандартів обслуговування у готелях та ресторанах. Інтеграція до ЄС потребує відповідності високим європейським стандар-

там якості, що включає професійну підготовку персоналу, вдосконалення сервісу та впровадження сучасних технологій. Співпраця з європейськими навчальними закладами та професійними асоціаціями допоможе українським фахівцям здобути необхідні знання та навички, що дозволить забезпечити високий рівень обслуговування, який відповідає очікуванням європейських туристів [3, 239–242; 9, 247–250].

2. Модернізація інфраструктури є ще одним критично важливим напрямком. Інвестиції у реконструкцію та будівництво готелів, ресторанів, транспортних мереж та інших об'єктів туристичної інфраструктури сприятимуть покращенню умов для туристів та підвищенню привабливості регіонів. Європейські фонди та програми можуть стати джерелом фінансування для таких проектів, забезпечуючи їх якісну реалізацію та відповідність сучасним стандартам [19, 99–104; 14, 104–109; 15, 99–103].

3. Україна має великий потенціал для розвитку спеціалізованих видів туризму, таких як військово-патріотичний, замковий та екологічний туризм. Військово-патріотичний туризм може сприяти збереженню та популяризації національної історії, залучаючи туристів до відвідування місць бойової слави, музеїв та меморіалів. Замковий туризм може стати важливим елементом культурного туризму, залучаючи туристів до відвідування історичних замків та фортець. Екологічний туризм, орієнтований на природні парки та заповідники, відповідає сучасним тенденціям сталого туризму та може привабити туристів, які цінують природну красу та екологічну відповідальність [1, 403–405; 5, 11–16; 6, 4–8].

4. Інтеграція екологічних стандартів та практик є важливим напрямком для розвитку індустрії гостинності. Впровадження екологічно чистих технологій, зменшення відходів, використання відновлюваних джерел енергії та підтримка екологічних ініціатив допоможуть створити стійкий туристичний продукт, який відповідає європейським вимогам та приваблює екологічно свідомих туристів [12, 30–35; 6, 4–8].

Таким чином, ключові напрямки для вдосконалення та розвитку української індустрії гостинності в умовах євроінтеграції до ЄС включають підвищення стандартів обслуговування, модернізацію інфраструктури, розвиток спеціалізованих видів туризму, а також екологічну відповідальність. Ці заходи сприятимуть покращенню якості обслуговування, підвищенню конкурентоспроможності та залученню більшої кількості туристів, що в кінцевому результаті сприятиме сталому розвитку туристичної індустрії України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ільницький В., Корсак Р. Проблеми та перспективи розвитку військово-патріотичного туризму. *Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної конференції* / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, В. Ільницький, І. Зимомря]. Баку–Ужгород–Дрогобич: Посвіт, 2017. С. 403–405.

2. Ільницький В., Корсак Р. Сучасні тенденції розвитку військового туризму в Україні. *Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації: матеріали I-ої Міжнародної науково-практичної конференції* (27–28 квітня 2017 р., м. Ужгород). Ужгород: ПП «Інватор», 2017. С. 84–86.

3. Корсак Р. Готельно-ресторанна освіта: використання європейського досвіду у навчальних програмах України. *Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том II* / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 239–242.

4. Корсак Р. Інституційна організація туризму у ЄС: практика застосування в Україні. *Східноєвропейський історичний вісник*. Дрогобич: Посвіт, 2017. Вип. 2. С. 82–86.

5. Корсак Р. Перспективи використання замків у готельній індустрії України: досвід Чеської Республіки. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 24. Том 2. С. 11–16.

6. Корсак Р. В. Перспективи розвитку екологічних готелів на прикладі Рахівського району Закарпаття. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 26. Том 1. С. 4–8.

7. Корсак Р. Тенденції розвитку ділового туризму у світі. *Східноєвропейський історичний вісник* / [гол. редактор В. Ільницький]. Дрогобич: Посвіт, 2017. Вип. 3. С. 118–123.

8. Корсак Р., Берец А. Розвиток туризму в країнах Європейського Союзу та досвід організації для України на початку XXI ст. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: «Гілея», 2016. Вип. 108. С. 98–101.

9. Корсак Р., Гуштан Т. Аналіз організації готельно-ресторанної освіти в Чеській Республіці: можливості та перспективи для впровадження в Україні. *Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том II* / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 247–250.

10. Корсак Р., Гуштан Т., Малець В. Аналіз економічної ефективності впровадження системи НАССР, на прикладі підприємства «CHICKEN HUT», як одного з елементів євроінтеграції. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 82. С. 45–48.

11. Корсак Р., Гуштан Т., Малець В. Історія та етапи створення і розвитку системи харчової безпеки НАССР. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 65. Том 2. С. 24–29.

12. Корсак Р.В., Гуштан Т.В., Малець В.Д. Соціально-економічна проблематика впровадження системи НАССР у готельно-ресторанному бізнесі України в кризових умовах. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 85. С. 30–35.

13. Корсак Р., Ільницький, В. Торівля та готельно-туристична галузь Чехії у контексті євроінтеграції: можливості для українсько-чеської співпраці (2000 – 2019). *Axis Europae*, 1, 2022. С. 49–63.

14. Корсак Р., Фуртій В. Організація туризму у країнах центральної Європи (Польща, Словаччина, Угорщина): Досвід організації для України. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. Київ: «Видавництво «Гілея», 2016. Вип. 113 (10). С. 104–109.

15. Корсак Р. В., Фуртій В. Україна-ЄС: співробітництво у сфері туризму (поч..XXI ст.). *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: «Видавництво «Гілея», 2016. Вип. 109 (6). С. 99–103.

16. Ilnytskyi V., Korsak R., Sichka I. Interregional European Integration, Trade And Tourism Cooperation Of The Countries Of Eastern And Central Europe (On The Example Of Ukraine And The Czech Republic). *European journal of transformation studies*. 2019. Vol. 7. № 1. С. 67–89.

17. Ilnytskyi V., Korsak R., Hodia I. Ukrainian-czech economic links: diplomacy, trade, and tourism (the beginning of the XXI century). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. № 4. Pp. 181–187.

18. Hushtan T., Korsak R. The Role of State Support in the Development of the Hotel and Restaurant Business in the Context of Crisis Phenomena and Eurointegration Processes. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. No. 2. 78–84.

19. Kahanets-Havrylko, L., Hushtan, T. Socio-economic analysis of the effectiveness implementation of tourist and recreational potential of the transcarpathian region in field of rural green tourism. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10 No. 1. P. 99–104.

20. Korsak R., Hodia I. Historical «Phenomenon» of Czechoslovak Hospitality and Tourism as an Example of Development of Hotel and Tourism Industry during the Interwar Period. *Skhidnoievropeyskiy istorychnyi visnyk [East European Historical Bulletin]*, 2023. 27. P. 156–167.

Ірина ЗАЙЦЕВА, Ірина СОВГІР, Михайло НЕЖАЩИЙ
(Дніпро, Україна)

ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН *SAMBUCUS NIGRA* L. У ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ м. ДНІПРО

Представники роду *Sambucus* L. зустрічаються майже на всіх континентах й історично використовуються людиною в різноманітних цілях: для укріплення берегів річок, захисту від вітру, як універсальне джерело їжі для людини і багаточисловий лікарський засіб [5, 7, 13].

Природним ареалом бузини чорної (*Sambucus nigra* L.: *Adoxaceae*) є Азорські острови, Європа до Західного Ірану [11]. Цілющі властивості квіток і плодів *S. nigra* використовуються людством дуже давно [12]. Сьогодні вид стрімко набуває статусу перспективної плодової культури [4]. Завдяки декоративно-естетичним якостям бузини чорної часто висаджують у парках і скверах населених міст [16]. Відомо, що бузина чорна зимостійка і невибаглива до ґрунтів [7].

Розширення перспективи культивування *S. nigra* в умовах урбосередовища вимагає детального вивчення комплексу шкідливих організмів [6], які можуть викликати